

FELJTON

SLOBODA U ŠIBERU, DAN PRVE (I): Sarajlije su, u Drugom svjetskom ratu, bezale
slobodu čitri dugo i teško godine. Kada je ona, konačno, stigla Sarajevu nija
primijetila da je oslobođena dan prije. I tako, već 53 godina, Sarajeva vijek
kacni jedan dan sjecanja na svoje heroje iz tog davnog rata

16. MUSLIMANSKA BRIGADA OSLOBODILA JE SARAJEVO 5. APRILA 1945. GODINE

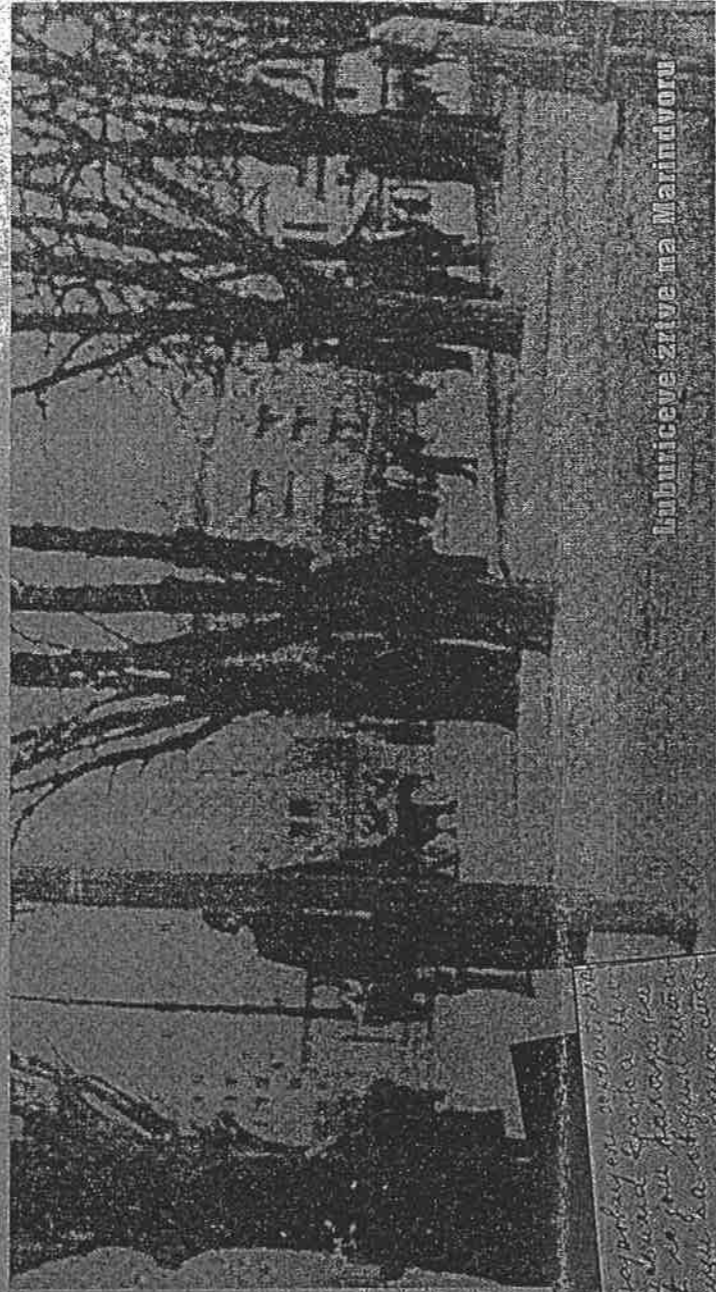

**Muslim PLESIC
piše o partizanskom oslobođenju
Sarajeva od fašističke okupacije**

Predstavnici Kra-
jevine Jugoslavije
je popisali su 17.
aprila 1941. godi-
ne bezuvjetnu ka-
pitulaciju, čime
le, poslije kratkotrajnog nesla-
nog aprilskog rata, potvrdila
okupaciju zemlje od sila Osov-
ne. Ustaška vlast uspostavljena
je u Bosni i Hercegovini do ju-
la 1941. godine. Kao više upra-
vne jedinice osnovane su "veli-
ke župe". Pogleda na velike župe
pe završene je tako da su
pojedine župe zadržavale
teritorije Hrvatske i Herce-
govine, kako bi se elih-
murala bosanske hercegov-
ačka posebnost i afirmirala teza o njoj kao, navodno, historijskom dijelu Hrvatske. Sarajevu je postalo centar Velike župe Vrhbosna.

Pokušaj kroatizacije Bosne i Sarajeva

Da bi ovjeko očeli svoje
zaposjedanje Sarajeva, nosio
ustaškog režima dala su, maja
1941. godine, nova imena sarajev-
jevačkim ulicama, mostovima i
gradskim ulgovima. Pokušali su
i potpunosti kroatizirati Sarajevo.
Istovremeno, ustaške vlasti
sistematski su radile na pokušaj-
ju kroatizacije čitave Bosne i
Hercegovine. Ustaška nastojanja
da se negira i bosnjačke
nacionalne posebnosti kompen-
zirala naglašavanjem vjerskih
razlika prikrivala su hladni račun-
čunac osnovne tendencije
ustaške politike, koji se ogleda-
dala u širokoj političkoj akciji
dokazivanja "hrvatstva". "Bo-
snjaka njihovim premeriova-
njem u "Hrvate islamske vje-
re". Alf. svjestske i nacionalno-
posebnosti Bosnjaka suprotstav-
ljala se kroatizaciji, pogotovo
kada se znalo da ni Hrvati nisu
u ojelosti priznavali usiastana-
vats nepakosnoventni, nosta-
ca nacionalnog pokreta. Mani-
puliranje vjeron i vjerskim
osjećanjima Bosnjaka od vlasti
NDH izazvalo je propaljeme.
Umviše što se radilo sumno fo-
rnalnoj "avnoprapnost" vjera
u hrvatskoj savezničkoj državi (4)

Ubojiceve župe na Marindvoru

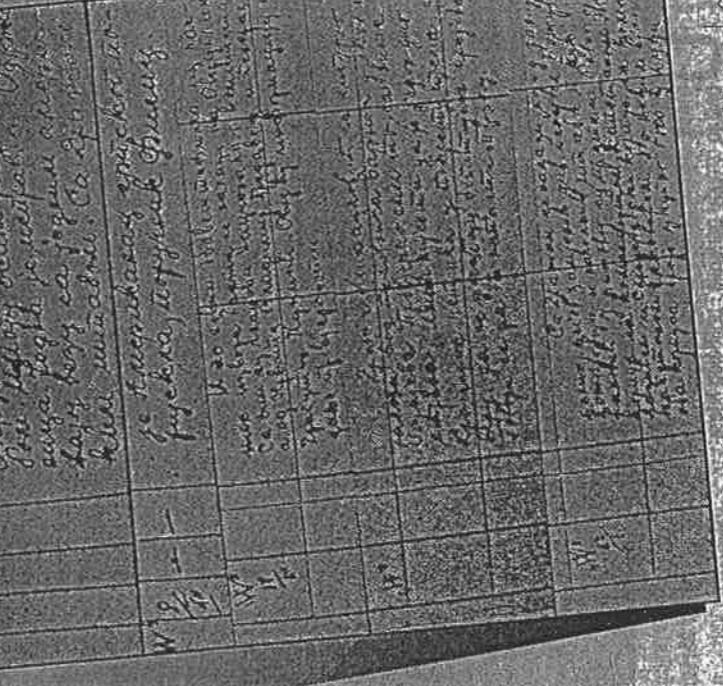
ka. Sličan omljet bio je u
ojele Bosni i Hercegovini.
ni Bosnjaci nisu stvarali
NDH. Kao i teži trajati
NDH nije se mogla
uevrstiti, između osta-
log, upravo zbog odbo-
jnosti i otpora Bosnjaka
spram toga fašističkog
režima. Bosnjaci su se
suprotstavljali usta-
skom holokaustu nad
Jevrejima i genocidni-
nad Srbima. Bilo je
stičajeva da su bo-
snjakske porodice bez
obzira na smrtnu
opasnost, spašavale
progonebene Jevreje i
Sibe.

U sve ozbiljni-
jem protuustaskom
stavu među Bosnja-
cima posebno mjesto imaju ču-
venc "muslimanske rezolu-
je". One su izražavale otvoreni
protesti protiv ustaškog genoci-
da nad Srbima. Spomenute re-
zolute donesene su, od septe-
mora do decembra 1941. godi-
ne, u Prijedoru, Sarajevu, Bi-
hoj, Luci, Mostaru, Bijeljini i
Tuzli, a neke indicije ukazuju
na to da su donesene u Bos-
nskoj Džibli, Visokom i još
nekim bosanskim mjestima.
Intencijom i politički "musli-
manskih rezolucija" bili su
ugledni predstavnici muslima-
nskih organizacija i istaknute
ličnosti bosnjačkog javnog ži-
vota. Zadaetak rezolucijama
prije svega sarajevskoj sadržan
je u skupštinskom zaključku

organizacije imije *Zelazje*
od 14. avgusta iste godine. U
tom skupštinskom zaključku
javno se protestira protiv usta-
skih masovnih zločina. Osude
no je i studjelovanje jednog bro-
ja Bosnjaka u zločinima, a sku-
pština se ogratila od njih. *Zel-
azje* je, u skladu sa princip-
ima islama, apalirala na Bosnja-
ke kao vjernike da se klone
svakog nasilja. Pojavom rezo-
lucija manifestirano je krajnje
nezadovoljstvo velike većine
Bosnjaka fašističkim sistemom
nacionalne vjerske i rasne di-
skriminacije koji je vladao u
NDH. Bosnjaci su se distancir-
rali od NDH i njihovo neprija-
teljstvo prema vlastima hrvatskih
ustaša s vremenom se još
više nepovratno produbilo.

Četnici i ustaški genocid nad Bosnjacima

Jako su znali da su se Bo-
snjaci vrlo brzo suprotstavili
režimu NDH. Velikosrpski emi-
grantski faktori mimo su čekali
da njihov četnički stonišlem
či u zemlji sistematski unište
Bosnjake, i kojima su vidjeli
prepreku stvaranja zamisljene
"velike Srbije". Genocidna pra-
ksa četničkog pokreta Draže
Mihalovića i aragantra tako-
der zločinacka, velikosrpska
propaganda unutar jugoslav-
nske emigrantske vlade razorilih
su običajni koncepti. Uvjetne
obnove Jugoslavije pod domi-
nacijom srpskih gradanskih
krugova i srpske dinastije. Ve-

na području Hrvatske i Bosne i
Hercegovine. Hzičkim uništa-
vanjem, pristimim iseljavanjem
i prisiljavanjem Srba ustase
su, također, htjele dokazati da
je NDH isključivo područje
hrvatskog naroda. Takva geno-
cidna politika NDH, kojom su
dominirali Hrvati, od početka
je izazivala velike uznemirjenje
među Bosnjacima. Pokazalo se
da vlasti NDH u realiziranju
svogih ciljeva mogu računati
potpuno tek na malog broja Bo-
snjaka. U Sarajevu, koji je bilo
pretežno bosnjački grad, od
2.500 organiziranih ustasa, or-
dina 151 Bosnjak. U Banjoj Luci,
od 2.000 članova ustaškog po-
kreta bilo je svega 20 Bosnja-

za vrijeme *Mladina* i *Drage*. Organizirao je nastavak političke borbe. U njegovoj organizaciji, koja se sastojala od nekoliko članova, bio je glavni organizator. U njegovoj organizaciji, koja se sastojala od nekoliko članova, bio je glavni organizator. U njegovoj organizaciji, koja se sastojala od nekoliko članova, bio je glavni organizator.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

Sarajevski tajni front

Stanovnici grada sve teže su podnosili okupaciju, distancirajući se od osvojenih, hrvatskih i bosnjačkih nosilaca "novog europskog porетка". Ilegalni komunistički pokret otpora u gradu održavao se kroz teške uvjete urbanog i finog rata protiv ustaških i njemačkih policijskih formacija i sigurnosnih službi. Podzemni obavještajni rat koštao je komuniste i njihove pristalice brojnih žrtava. U martu i aprilu 1942. godine otkriven je i uništen tajni front pripadnika komunističkog pokreta otpora i gotovo svi su bili ubijeni. Njemački i ustaški organi sigurnosti uspjeli su i kasnije namjerno istisnuti duboke obavještajne strukture NOP-a u Sarajevu. Glavna ličnost tajnog komunističkog pokreta u gradu bio je Vladimir Penić Valter. Poslije povlačenja u grad (septembra 1945.) obnovio je rad MK KPJ, organizirajući je legalne organe NOP-a, mrežu obavještajne službe i sistem materijala. U Sarajevu je vladao teror okupatorskih i njemačkih podzemnih ustaških vlasti. Nezavršenost, glad, kriminal, pljačka, teror, istisnuta, prostitucija, prostitucija, vojni-policijske akcije bili su svakodnevna stvar. U Sarajevu je bilo nekoliko četverogodisnjaka, koji su bili organizirani u tajni front. U Sarajevu je bilo nekoliko četverogodisnjaka, koji su bili organizirani u tajni front.

Sarajevo je 8. septembra i 7. novembra 1944. godine bilo žestoko bombardirano od savezničke avijacije. U ova napada ubijeno je više od pet stotina ljudi. U septembru je u Sarajevu izbio požar, koji je uništio mnoga stambena i poslovna objekta. U Sarajevu je izbio požar, koji je uništio mnoga stambena i poslovna objekta. U Sarajevu je izbio požar, koji je uništio mnoga stambena i poslovna objekta.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

Luburicevo zatiranje sarajevske mladosti

Zadnji dan uske lupras ve bili su obilježeni divjačkim terorom. Priredio je sudu stotinu pučevnika. U Sarajevu je izbio požar, koji je uništio mnoga stambena i poslovna objekta. U Sarajevu je izbio požar, koji je uništio mnoga stambena i poslovna objekta.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

Minobacačije i muslimanske brigade u borbi za oslobođenje Sarajeva

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, predvođenim Josipom Brozom, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi. U toku razlika među narodnooslobodilačkim pokretima, imao je ulogu u organiziranju i vođenju borbi.

U sljedećem broju bit će riječi o uspostavljanju nove vlasti u Sarajevu, u znaku crvene peterokrake zvijezde